

دانشگاه الزهرا

دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته توسعه اقتصادی و برنامه ریزی

عنوان:

تاثیر تشکیل سرمایه انسانی بر رشد و توسعه کشورهای عضو OIC

استاد راهنما: دکتر زهرا افشاری

استاد مشاور: دکتر منیژه نخعی

دانشجو: افسانه حمزه لو

دی ماه ۱۳۸۱

چکیده:

همواره رشد و توسعه اقتصادی یکی از اهداف مهم کشورهای در حال توسعه بوده است. با توجه به اینکه سرمایه انسانی یکی از عوامل مهم و انکار ناپذیر در جهت تسریع رشد و توسعه اقتصادی می باشد. از اینرو در این پایان نامه نقش عامل فوق را در رشد و توسعه کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی (OIC) مورد بررسی قرار می دهیم. بدین منظور با استفاده از روش های اقتصادسنجی و با به کارگیری داده های مقطعی، تاثیر هر کدام از انواع سرمایه (فیزیکی، انسانی و دانش فنی) در قالب مدل نونمن و ون هوت (۱۹۹۶) بر روی رشد و با استفاده از نرم افزار Eviews^۳ سه مدل به صورت لگاریتمی با روش OLS برآورد گردیده است. بر اساس نتایج حاصل از مدل اول و دوم که به ترتیب در آنها، میزان کشش GDP سرانه نسبت به سرمایه گذاری در سه نوع سرمایه (فیزیکی، انسانی و دانش فنی) و ذخیره انواع سرمایه برآورد گردیده است. نشان می دهد که در کشورهای عضو OIC کشش تولید نسبت به هر سه نوع سرمایه مثبت ولی نسبت به سرمایه های فیزیکی بالاتر از کشش تولید

نسبت به سرمایه انسانی است. مدل سوم نشان می دهد که با ورود سرمایه انسانی و دانش فنی به مدل اولیه که سرمایه را فقط شامل سرمایه فیزیکی می دانست، قدرت توضیح دهنده مدل، افزایش می یابد. در این تحقیق، به علاوه اثر انواع سرمایه (فیزیکی، انسانی و دانش فنی) بر توسعه انسانی نیز مورد بررسی قرار گرفته است که بر اساس یافته های تحقیق میزان کشش شاخص توسعه انسانی (HDI) نسبت به سرمایه گذاری بر روی سه نوع سرمایه (فیزیکی، انسانی و دانش فنی) مثبت برآورد گردیده است. نتایج حاصل از تحقیق بیانگر آن است که تشکیل سرمایه انسانی موجب افزایش GDP، سرانه و HDI کشورهای عضو OIC می شود ولی تاثیر آن بر روی GDP سرانه بیش از HDI می باشد.

فهرست مطالب

مقدمه

فصل اول: سرمایه انسانی و توسعه

۱-۱ تعریف مفاهیم

۲-۱ سیر تحول و تکامل نظریات رشد و توسعه

۳-۱ نظریات اقتصاد دانان درباره اهمیت اقتصادی آموزش

۱-۳-۱ نظریات اقتصاد دانان کلاسیک درباره اهمیت اقتصادی آموزش

۲-۳-۱ نظریات اقتصاد دانان نئوکلاسیک درباره اهمیت اقتصادی آموزش

۳-۳-۱ نظریات اقتصاد دانان معاصر درباره اهمیت اقتصادی آموزش

۴-۱ اثر آموزش بر رشد اقتصادی کشورهای موفق

۱-۴-۱ اثر آموزش بر رشد اقتصادی جنوب شرق آسیا

۲-۴-۱ اثر آموزش بر رشد اقتصادی ژاپن

۵-۱ جایگاه آموزش در ایران

فصل دوم: آشنایی با سازمان کنفرانس اسلامی

۱-۲ سازمان کنفرانس اسلامی

۲-۱-۲ ویژگیهای اقتصادی - اجتماعی سازمان کنفرانس اسلامی و جایگاه بین المللی آن

۲-۱-۲ اعضا سازمان کنفرانس اسلامی

۲-۲ جایگاه آموزش در کشورهای عضو کنفرانس اسلامی

۳-۲ بررسی موقعیت ایران از لحاظ آموزشی در بین کشورهای عضو OIC

فصل سوم: مبانی نظری و تحقیقات تجربی

۱-۳ مروری بر الگوهای رشد مبتنی بر سرمایه انسانی

۲-۳ مطالعات تجربی انجام شده در مورد رابطه آموزش و توسعه در جهان

۳-۳ مطالعات تجربی انجام شده در مورد رابطه آموزش و پرورش و توسعه در ایران

فصل چهارم: برآورد و تجزیه و تحلیل مدل

۱-۴ فرضیات تحقیق

۲-۴ معرفی مدل

۳-۴ داده های تحقیق

۴-۴ آزمون فرضیه ها

۱-۴-۴ آزمون فرضیه اول

۲-۴-۴ آزمون فرضیه دوم

فصل پنجم نتیجه گیری و پیشنهادات

فهرست منابع فارسی

فهرست منابع انگلیسی

ضمیمه

چکیده انگلیسی